

การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์เครือข่ายในการศึกษาบทบาทของ
การเชื่อมโยงการบริหารต่อเงินฝากของสถาบันการเงินไทย

**An Application of Network Analysis to Study Role of
Administrative Linkages on Thailand Financial
Institutes' Deposit**

อรัทัย ณรงค์ชัย¹

Orathai Narongchai

อนุวัฒน์ แสนทวีสุข¹

Anuwat Santaweek

คมกริช วงศ์แซ่²

Komkrit Wongkhae

บทคัดย่อ

การสร้างเครือข่ายระหว่างผู้บริหารของสถาบันการเงินเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารนำมาซึ่งความได้เปรียบของสถาบันการเงิน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักสองประการคือ การวัดดัชนีการมีเครือข่ายและศึกษาบทบาทของดัชนี

ดังกล่าวต่อปริมาณเงินฝากของสถาบันการเงิน โดยใช้ข้อมูลการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารและข้อมูลเงินฝากของสถาบันการเงินไทยจำนวน 16 แห่งตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2557 รวม 124 ตัวอย่าง การวัดดัชนีเครือข่ายใช้การวิเคราะห์เครือข่าย (Network analysis) ด้วยโปรแกรม Ucinet 6.0 พบว่าตลอดช่วงเวลาที่ศึกษานาการแลนด์ แอนด์เฮาส์มีค่าความเป็นศูนย์กลาง (Degree centrality) สูงสุด ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีค่าความเป็นศูนย์กลางประเภทความใกล้ชิด (Closeness centrality) และธนาคารไทยพาณิชย์มีค่าความเป็นค่าคั่นกลาง (Betweenness centrality) มากที่สุด

¹ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Department of Business Economics, Mahasarakham Business School, Maha Sarakham University

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Lecturer, Department of Business Economics, Mahasarakham Business School, Maha Sarakham University

ส่วนแบบจำลองเงินฝากของสถาบันการเงินแบ่งเป็นด้านอุปสงค์และอุปทาน ด้านอุปสงค์ตัวแปรตามได้แก่ปริมาณเงินฝาก ส่วนด้านอุปทานตัวแปรตาม ได้แก่ ดอกเบี้ยจ่าย โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณเงินฝากในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เงินปันผลจ่าย หนี้สินของสถาบันการเงิน และประเภทของธนาคารขนาดใหญ่ของประเทศ 4 แห่งเช่นเดียวกับค่าความเป็นศูนย์กลางประเภทความใกล้ชิด และมีความสูงกว่ค่าความเป็นศูนย์กลาง ส่วนการเกิดวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ส่งผลต่อปริมาณเงินฝากในทิศทางตรงข้าม ในส่วนของแบบจำลองทางด้านอุปทาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อดอกเบี้ยจ่ายในทิศทางเดียวกันได้แก่ ประเภทของธนาคารขนาดใหญ่ของประเทศ 4 แห่ง เงินปันผลจ่าย หนี้สินของสถาบันการเงิน และเช่นเดียวกับค่าความเป็นศูนย์กลาง ส่วนการเกิดวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์และยอดการให้สินเชื่อ ส่งผลต่อดอกเบี้ยจ่ายในทิศทางตรงข้าม เช่นเดียวกับด้านอุปสงค์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การมีเครือข่ายของผู้บริหารส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินไทย ซึ่งสามารถสะท้อนถึงความไม่โปร่งใสและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีมาตรการในการดูแล

คำสำคัญ: การเชื่อมโยงของผู้บริหาร การวิเคราะห์เครือข่าย สถาบันการเงิน

Abstract

The existing of network relationship between executives of financial institutes led to opportunity of information access and advantageous, the objectives of this study has two folds, measurement of networking indices and verification of its effect on deposit of financial institutes by employing data of executive on duty and deposit of 16 financial institutes during 2004 – 2014 or 124 examples in total. The application of network analysis for Ucinet 6.0 was used and found that Land and House Bank was the maximum degree centrality while Housing Bank possess the maximum level of Closeness and Siam Commercial Bank had the highest betweenness centrality. Model of deposit was divided to two models demand and supply models with dependent variable for the latter model was deposit amount and for the latter was interest expense. The significant variables for demand side were dividend bank liability and bank in the first four big banks with positive direction including all networking indices with the highest magnitude was degree, closeness and

betweenness centrality respectively and sub-prime did negative affect on deposit amount. On the other hands, for supply side model all centrality indices showed the negative effect on interest expense. The results of this study implied that the linkages of executive networking brought about the better outcome of financial institutes and be able to reflex the intransparency and related authorities for example Bank of Thailand should be in action.

Keywords: Executive linkages, Financial institutes, Network analysis

1 บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา เป็นสังคมประชาธิปไตยการดำเนินการใด ๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ และยึดเสียงส่วนมากเป็นหลัก แม้กระทั่งแนวทางการดำเนินงานภายในองค์กรของแต่ละองค์กรด้วย บางครั้งก็เป็นข้อดีเพราะจะได้ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของงานจากหลายฝ่าย แต่บางครั้งการรอความคิดเห็นจากหลายฝ่ายทำให้การดำเนินงานนั้นล่าช้ากว่าคู่แข่งไปส่งผลด้านผลการดำเนินงานหรือรายรับรายจ่ายขององค์กรได้ แนนอนว่าองค์กรที่เป็นของภาคเอกชนมีขั้นตอนการดำเนินงานที่รวดเร็วกว่าองค์กรของภาครัฐ (Yuan, 2014) ดังนั้นการแข่งขันกันระหว่างองค์กรจากสองภาคส่วนนั้นย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องกลยุทธ์การแข่งขัน นโยบายของผู้บริหารแต่ละองค์กร ถ้าองค์กรไหนมีสิ่งที่สามารถดึงดูดลูกค้าให้มาใช้บริการได้จำนวนมาก ก็ถือว่าผู้บริหารและผู้มีอำนาจในองค์กรนั้นกำหนดแนวทางได้ถูกต้องและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในขณะนั้น อย่างเช่นการดำเนินงานของสถาบันการเงิน (Altug & Canova, 2014)

ในประเทศไทยมีสถาบันการเงินอยู่หลายแห่งหลายประเภท โดยเฉพาะสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารทั้งธนาคาร ซึ่งแต่ละธนาคารก็มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่แตกต่างกันบ้าง เหมือนกันบ้าง ทั้งธนาคารพาณิชย์ และธนาคารเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ ทั้งเป็นของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และของภาคเอกชนเอง การดำเนินงานของแต่ละธนาคารย่อมมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยแนวนโยบายก็จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้แม้ว่าแต่ละธนาคารจะมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกธนาคารย่อมยึดหลักการตัดสินใจในการดำเนินงานที่เป็นประชาธิปไตยไม่ได้เป็นการตัดสินใจจากผู้บริหารคนใดคนหนึ่ง แต่จุดมุ่งหมายเดียวกันของธนาคารคือการทำให้ผลการดำเนินงานมีแนวโน้มที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามในขณะที่ผู้ดำรง

ตำแหน่งผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจลงนามในธนาคารอยู่นั้น ก็อาจจะมีการดำรงตำแหน่งอื่นในองค์กร หรือสถาบันอื่นด้วย ทั้งดำรงตำแหน่งทางการเมือง ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลในการดำเนินนโยบายของธนาคารที่ดำรงตำแหน่งอยู่ และเกี่ยวเนื่องกับผลการดำเนินงานของธนาคารนั้นๆ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของการเชื่อมโยงการบริหารต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินไทยโดยใช้ข้อมูลการดำเนินงานในสถาบันการเงินและหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้มีอำนาจในการลงนามเพื่อให้ทราบว่าการที่ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจลงนามของสถาบันการเงินมีตำแหน่งในองค์กรอื่นๆ มีผลต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินอย่างไร

2

วัตถุประสงค์ใน การศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาดัชนีความเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมโยงเครือข่ายการบริหารต่อเงินฝากของสถาบันการเงินไทย
- 2) เพื่อศึกษาบทบาทของดัชนีการมีเครือข่ายของผู้บริหารสถาบันการเงินต่อผลประกอบการของสถาบันการเงินไทย

3

แนวคิดและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดการสร้างเครือข่ายทางสังคม (Social Network Construct)

การสร้างเครือข่าย (Networking) หมายถึง กิจกรรมในการก่อให้เกิดกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกัน ซึ่งอาจเป็นกลุ่มองค์กร หรือกลุ่มบุคคล ต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันมาก่อนหน้าที่จะทา

ความตกลงเป็นองค์กรเครือข่าย (Scott, 2012) องค์ประกอบของเครือข่ายทางสังคมประกอบด้วย สมาชิกของเครือข่าย มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย การสื่อสารภายในเครือข่าย และการมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมซึ่งได้นำมาใช้เป็นแนววิธีการวิเคราะห์ ใช้ในการอธิบายถึงระดับของความเชื่อมโยงที่เกิดขึ้นในเครือข่าย และลักษณะของความเป็นศูนย์กลาง (Centrality) โดยตัวแสดงหรือศูนย์รวมกิจกรรมที่สำคัญนี้จะวางตัวอยู่ในตำแหน่งอย่างมีนัยยะเชิงยุทธศาสตร์ของเครือข่าย (Wasserman & Faust, 1994) ซึ่งการวัดค่าความเป็นศูนย์กลางมีสามประเภท ได้แก่ Degree, Closeness และ Betweenness centrality

Degree centrality ศูนย์กลางในเครือข่าย คือศูนย์รวมกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงเป็นส่วนใหญ่กับศูนย์รวมกิจกรรมอื่นๆ ศูนย์รวมกิจกรรมที่มีค่าความเป็นศูนย์กลางสูงย่อมถือว่าเป็นศูนย์รวมกิจกรรมที่มีระดับของกิจกรรมในเครือข่ายมากตามไปด้วย (Wasserman & Faust, 1994) ศูนย์รวมกิจกรรมซึ่งมีความเชื่อมโยงกับศูนย์รวมกิจกรรมอื่นๆ ในเครือข่ายเป็นจำนวนมากอาจอยู่ในตำแหน่งที่เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ศูนย์รวมกิจกรรมต่างๆ ได้ ขณะเดียวกันอาจจะมีการพึ่งพาต่อศูนย์รวมกิจกรรมอื่นๆ ค่อนข้างน้อยเพราะสามารถเข้าถึงทรัพยากรในเครือข่ายได้ดีกว่า (Hanneman & Riddle, 2005) โดยสมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$D_C = \sum_{j=1}^n n_{ij} \quad (1)$$

โดย i คือ สถาบันหรือองค์กรที่ต้องการศึกษาที่ผู้บริหารที่มีอำนาจลงนามของสถาบันดำรงตำแหน่งหลักหรือมีงานหลักในสถาบันหรือองค์กรนั้นทั้งเป็นสถาบันการเงินและไม่ใช่สถาบันการเงิน โดยถ้าเป็นสถาบันการเงินจะแยกตามธนาคาร ส่วนอื่นๆจะรวมตามประเภท และ j คือ สถาบันหรือองค์กรที่ต้องการศึกษาที่ผู้ดำรงตำแหน่งในสถาบันหรือองค์กรนั้นๆ มีอำนาจลงนามในสถาบันหรือองค์กรอื่นๆ ที่ต้องการศึกษา ส่วน $n_{ij}=1$ หมายถึงมีการเชื่อมโยงทางการบริหารระหว่างสถาบันการเงิน i และสถาบันการเงิน j หรือการมีผู้บริหารที่เคยทำงานในสถานหนึ่งแล้วมีตำแหน่งในการเป็นกรรมการในอีกสถาบันการเงินหนึ่ง ถ้าไม่มีการเชื่อมโยงจะมีค่าเท่ากับ 0

Closeness centrality เป็นการวัดถึงความไวของศูนย์รวมกิจกรรมหนึ่งๆ ที่จะสามารถทำการเชื่อมต่อไปยังศูนย์รวมกิจกรรมอื่นๆ ในเครือข่ายได้ ศูนย์รวมกิจกรรมใดมีค่าคะแนนของ closeness สูงหมายถึงความมีประสิทธิภาพในการสื่อสารข่าวสารข้อมูลหรือข้อความเห็นได้ทั่วถึงตลอดทั้งเครือข่าย และมีความจำเป็นน้อยที่ต้องพึ่งพาศูนย์รวมกิจกรรมอื่นๆ ในการส่งผ่านข่าวสารข้อมูลอีกด้วย โดยสมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$C_C(n_i) = \sum_{j=1}^g d(n_i, n_j) \quad (2)$$

เมื่อ $d(n_i, n_j)$ คือจำนวนเส้นเชื่อมโยงที่สั้นที่สุดจากสถาบันการเงินหนึ่งไปยังอีกสถาบันการเงินหนึ่ง โดยผ่านสถาบันการเงินอื่นๆ ในเครือข่ายด้วยระยะทางที่สั้นที่สุด

Betweenness centrality อยู่บนสมมติฐานที่ว่าศูนย์รวมกิจกรรมใดก็ตามซึ่งอยู่ระหว่างกลางการเชื่อมโยงของศูนย์รวมกิจกรรมอื่นๆ สามารถควบคุมการมีปฏิสัมพันธ์ของศูนย์รวมกิจกรรมต่างๆ ที่มาเชื่อมโยงผ่านตัวเองได้ (Wasserman & Faust, 1994) ซึ่งทำการวัดจากความเชื่อมโยงทางอ้อมระหว่างศูนย์รวมกิจกรรมต่างๆ ในเครือข่าย การที่มีค่า Betweenness centrality สูงหมายถึง ภาวะช่อนเร้นจากผิวนอกของเครือข่าย (Durland & Fredericks, 2005) โดยแสดงสมการทางคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ค่า Betweenness centrality ยังเป็นการแสดงค่าการเป็นตำแหน่งสะพานเชื่อมของสถาบันการเงินหนึ่งโดยมีผู้บริหารเป็นผู้เชื่อมโยงไปยังสถาบันการเงินอื่นๆ โดยมีสมการในการคำนวณดังนี้

$$B_C = \sum_{j,k} \frac{g_{jik}}{g_{jk}} \quad (3)$$

โดย n คือ จำนวนสถาบันการเงินที่ต้องการศึกษา i,j,k คือสถาบันการเงินที่แตกต่างกัน g_{jk} คือจำนวนเส้นทางที่สั้นที่สุดจากสถาบันการเงิน j ไปยังสถาบันการเงิน k และ g_{jik} คือจำนวนเส้นทางที่สั้นที่สุดจากสถาบันการเงิน j ไปยังสถาบันการเงิน k โดยที่ต้องผ่านสถาบันการเงิน i

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทความนี้นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เครือข่ายในการศึกษาบทบาทการเชื่อมโยงการบริหารต่อเงินฝากของสถาบันการเงินไทย ในส่วนของงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ ประกายเพ็ญ กิตติกรพิสุทธ์ (2546) พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จำนวนสาขาธนาคาร และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนอัตราผลตอบแทนจากพันธบัตรรัฐบาล ปริมาณเงินฝากที่บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากในระบบธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงกันข้าม หากธนาคารพาณิชย์ต้องการเพิ่มปริมาณเงินฝากให้สูงขึ้น ควรเพิ่มจำนวนสาขาให้มากขึ้น ประรณหา จารึก (2552) ยังพบว่าการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์สหรัฐต่างมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากธนาคารพาณิชย์ ส่วนตัวแปรมูลค่าซื้อขายที่ดินภายในประเทศทั้งหมด อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปีของธนาคารพาณิชย์ การเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณเงินฝากธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ วิมล จินดาเงิน (2552) ศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศ พบว่า ปริมาณเงินฝากของธนาคารทั้ง 4 แห่ง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณการให้สินเชื่อ อัตราดอกเบี้ยการให้สินเชื่อเฉลี่ยของธนาคาร 3 แห่ง ยกเว้น ธนาคารกสิกรไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร และธนาคาร 3 แห่ง ยกเว้น ธนาคารกรุงเทพ มีปริมาณเงินลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร

ในส่วนนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงเครือข่ายของการบริหาร ในประเด็นการเชื่อมโยงเครือข่ายของสถาบันการเงิน (Groppe & Jahera, 2015) ได้ศึกษาถึงอำนาจทางการเมืองเมื่อมีการรวมกลุ่มและเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ กรณีศึกษาผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร พบว่าผลการดำเนินงานของธนาคารเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเสรีภาพทางเศรษฐกิจ คือ ผลการดำเนินงานของธนาคารดีขึ้นเมื่อธนาคารมีการเชื่อมโยงกับการเมือง แต่ผลกระทบจะมีทิศทางตรงกันข้ามเมื่อมีเสรีภาพทางเศรษฐกิจในระดับที่สูง นั้นแสดงให้เห็นว่าการเชื่อมโยงทางการเมืองจะมีผลกระทบน้อยเมื่อเศรษฐกิจมีเสรีภาพที่มากขึ้น นอกจากนี้ (Francis & Hasan, 2014) ได้ศึกษาความไม่แน่นอนทางการเมืองกับการทำสัญญากู้ยืมกับธนาคาร พบว่าความไม่แน่นอนทางการเมืองมีผลกระทบต่อการสินเชื่อของธนาคารซึ่งอยู่ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวน และยังพบว่าถ้าธนาคารใดมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการเมืองจะได้เปรียบธนาคารอื่นในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร นำมาซึ่งการกำหนดอุปทาน และการวางแผนกระจายการให้สินเชื่อของธนาคารเพิ่มได้ (Nys & Tarazi, 2015) ศึกษาการเชื่อมโยงทางการเมืองกับเงินฝากธนาคารและการประกันเงินฝาก พบว่า การฝากเงินกับธนาคารหากไม่คำนึงถึงประเภทของธนาคารไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาล หรือเอกชน และธนาคารนั้นมีความเชื่อมโยงกับการเมือง ธนาคารนั้นสามารถที่จะดึงดูดเงินฝากได้ง่ายขึ้นกว่าธนาคารที่ไม่ได้เชื่อมต่อการเมือง นอกจากนี้ผลการดำเนินงานจะเด่นชัดขึ้นเมื่อมีการประกันเงินฝาก และกรรมธรรม์คุ้มครองอย่างเป็นทางการ

4

วิธีการศึกษาและ แหล่งที่มาของ ข้อมูล

ทำการรวบรวมข้อมูลของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร ทั้งธนาคารเฉพาะกิจและธนาคารพาณิชย์ โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2557 ทั้งหมด 16 ธนาคาร 124 ตัวอย่างโดย มีตัวอย่างที่ใช้ในการคำนวณดังตาราง 1

ตาราง 1 ตัวอย่างข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

	NBANK	UOB	ICBC	TISCO	GHB	LH	Non- bank	Pri	GOV	Po	Other
SCB	0	0	0	0	0	0	3	7	0	0	1
KBank	0	0	0	0	0	0	5	13	0	0	3
TMB	0	0	0	0	0	0	1	23	3	0	2
BAY	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KTb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BBL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CIMB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KKP	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
BAAC	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
GSB	0	0	0	0	0	0	1	3	3	0	0
NBANK	0	0	0	0	0	0	3	49	0	0	1
UOB	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
ICBC	0	0	0	0	0	0	7	14	0	0	0
TISCO	0	0	0	0	0	0	11	1	0	0	1
GHB	0	0	0	0	0	0	0	19	9	0	17
LH	0	0	0	0	0	0	0	52	0	0	0
Non- bank	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Private	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GOV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Politics	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

จากตาราง 1 เป็นข้อมูลการดำรงตำแหน่งของสถาบันการเงินจำนวน 16 สถาบัน และองค์กรภาครัฐ ตำแหน่งในสถาบันหรือองค์กรนั้นๆ จะต้องเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจลงนามในสถาบันหรือองค์กรอื่นๆ เช่น ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการ รองกรรมการผู้จัดการสายปฏิบัติการ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการฝ่ายดูแลกิจการบริษัทย่อยและบริษัทรวม เป็นต้น โดยสถาบันการเงินที่ทำการศึกษาประกอบด้วย 16 สถาบัน และหน่วยงานภาครัฐ (GOV) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (STA) หน่วยงานภาคเอกชน (PRI) และหน่วยงานอื่นๆ ในตาราง 1 สามารถอธิบายได้ว่าในปี 2558 มีผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB) ไปเป็นกรรมการในบริษัทเอกชนจำนวน 13 ราย เป็นต้น ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลจำนวน 10 ปี ซึ่ง

เป็นข้อมูลจากรายงานประจำปีของแต่ละสถาบันการเงิน โดยศึกษาแต่ละสถาบันการเงินเป็นตัวอย่าง i ทำให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional data) แล้วนำข้อมูลดังกล่าวไปสร้างแบบจำลองเครือข่ายด้วย Net Draw และแบบจำลองดัชนีการมีเครือข่ายดังนี้

4.1 สร้างแบบจำลองเครือข่ายด้วย Net Draw

สร้าง Net Draw ด้วยการโปรแกรม Ucinet 6.0 จากข้อมูลการเชื่อมโยงกับองค์กรอื่นของผู้บริการของสถาบันการเงินทุกสถาบันในภาพรวม โดยถ้าองค์กรใดมีความเชื่อมโยงกัน ค่าเท่ากับ 1 ถ้าองค์กรใดไม่มีความเชื่อมโยงกันค่าเท่ากับ 0 และนำค่าที่ได้รวมออกมาเป็นรายปี สำหรับตัวอย่างนั้นๆ เพื่อสร้าง Net Draw ในภาพรวมตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา

4.2 แบบจำลองเพื่อศึกษาดัชนีการมีเครือข่ายของผู้บริหารสถาบันการเงินต่อปริมาณเงินฝากด้านอุปสงค์

$$DEP_i = \beta_0 + \beta_1 TYP_i + \beta_2 SPC_i + \beta_3 PRO_i + \beta_4 DIV_i + \beta_5 LOA_i + \beta_6 CRE_i + \beta_7 CLN_i + \beta_8 DEG_i + u_i \quad (4)$$

เมื่อ DEP = ปริมาณเงินฝาก (ล้านบาท)

$TYP = 1$ คือธนาคารใหญ่ของประเทศ 4 แห่ง และ $TYP = 0$ คือ สถาบันการเงินอื่นๆ

เนื่องจากสถาบันการเงินขนาดใหญ่ เป็นสถาบันการเงินที่มีความประหยัดต่อขนาด และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจะมีมากกว่าสถาบันการเงินขนาดเล็ก (Werle, 2015). ซึ่งวัดจากขนาดของทรัพย์สินประกอบด้วยธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงศรีอยุธยา

$SPC = 1$ คือข้อมูลในปีที่เกิดซับไพร์ม (ปี 2550-2551) และ $SPC = 0$ คือช่วงปีที่ไม่มีเกิดซับไพร์มเนื่องจากในการศึกษาของ Boubaker และคณะ (2016) พบว่าเกิดวิกฤตซับไพร์มส่งผลให้สถาบันการเงินในสหรัฐอเมริกาเกิดภาวะการขาดสภาพคล่อง มูลค่าสินทรัพย์ที่ลดลง และการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือทำให้สถาบันการเงินต้องระดมเงินทุนเพิ่ม

PRO = กำไรสุทธิ (ล้านบาท)

DIV = เงินปันผล (ล้านบาท)

LOA = หนี้สิน (ล้านบาท)
 CRE = ยอดสินเชื่อ (ล้านบาท)
 CLN = ค่า Closeness Centrality
 DEG = ค่า Degree Centrality

4.3 แบบจำลองเพื่อศึกษาดัชนีการมีเครือข่ายของผู้บริหารสถาบันการเงินต่อปริมาณดอกเบี้ยจ่ายด้านอุปทาน

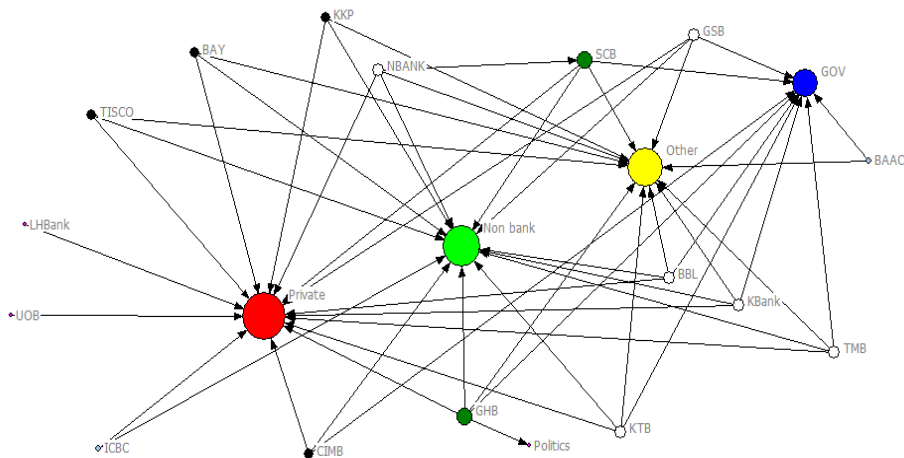
$$IEP_i = \alpha_0 + \alpha_1 TYP_i + \alpha_2 SPC_i + \alpha_3 PRO_i + \alpha_4 DIV_i + \alpha_5 LOA_i + \alpha_6 CRE_i + \alpha_7 CLN_i + \alpha_8 ODG_i + v_i \quad (5)$$

เมื่อ IEP = ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย และใช้ตัวแปรอิสระเดียวกับแบบจำลองด้านอุปสงค์

5

5.1 ดัชนีความเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมโยงเครือข่ายการบริหารต่อเงินฝากของสถาบันการเงินไทย

ผลการศึกษา

ภาพ 1 เครือข่ายการบริหารในสถาบันการเงินของไทย

จากภาพ 1 แสดงการเชื่อมโยงเครือข่ายของผู้บริหารของสถาบันการเงินไทยโดยวัดจากความเป็นศูนย์กลาง (Degree centrality) Node ที่ใหญ่ที่สุดคือมีค่า

ความเป็นศูนย์กลางมากที่สุด นั่นคือ องค์กรเอกชน หมายความว่าผู้บริหารในสถาบันการเงิน ต่างก็เป็นกรรมการบริษัทเอกชนอื่นๆมากที่สุด รองลงมาคือสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร เช่นบริษัทประกัน เป็นต้น ทั้งนี้ค่าความเป็นศูนย์กลางที่เราใช้วัดสถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร และธนาคารเฉพาะกิจนั้น แสดงดังตารางที่ 2 ความเป็นศูนย์กลาง (Degree centrality) ที่มากที่สุด คือ ธนาคารแลนด์แอนด์เฮาส์ เนื่องจากเป็นสถาบันการเงินที่เกิดจากแนวคิดของกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่มีการขยายกลุ่มธุรกิจที่ครอบคลุมสาขาต่างๆเป็นจำนวนมาก ทำให้มีเครือข่ายการบริหารงานในธุรกิจจำนวนมาก รองลงมาธนาคารกรุงเทพ และน้อยที่สุด คือ ธนาคารยูโอบี โดยมีค่าความเป็นศูนย์กลางเท่ากับ 460 364 และ 20 ตามลำดับ ด้านค่าความเป็นศูนย์กลางประเภทความใกล้ชิด (Closeness centrality) มากที่สุดคือ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เนื่องจากเป็นสถาบันการเงินที่เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ เครือข่ายการบริหารจึงมีความใกล้ชิดกับสถาบันการเงินอื่นๆ กล่าวคือถ้ามีการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารผ่านทางผู้ที่ดำรงตำแหน่งบริหาร ธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นธนาคารที่กระจายข้อมูลข่าวสารไปยังสถาบันการเงินอื่นๆโดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่สั้นที่สุด โดยมีค่าเท่ากับ 6.65 และด้านค่าชั้นกลาง (Betweenness centrality) ที่มากที่สุด คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีค่าเท่ากับ 1

ตาราง 2 ค่าความเป็นศูนย์กลางในการบริหารของสถาบันการเงินของไทย

สถาบันการเงิน	Degree	Betweenness	Closeness
SCB	131	1	6.23
Kbank	242	0	6.23
TMB	214	0	6.23
BAY	97	0	5.87
KTB	178	0	6.23
BBL	364	0	6.23
CIMB	74	0	5.87
KKP	66	0	5.87
BAAC	36	0	5.26
GSB	124	0	6.23
Nbank	297	0	6.62
UOB	20	0	5.00
ICBC	78	0	5.54
TISCO	155	0	5.87
GHB	240	0	6.65
LHBank	460	0	5.25

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าองค์กรอื่นที่ผู้บริหารของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารและธนาคารเฉพาะกิจมีความเชื่อมโยงนั้น องค์กรเอกชนมีดัชนีการเชื่อมโยงด้านการบริหารทุกประเภทมากที่สุด

5.2 แบบจำลองเพื่อศึกษาดัชนีการมีเครือข่ายของผู้บริหารสถาบันการเงินต่อปริมาณเงินฝาก

ตาราง 3 ผลการประมาณค่าแบบจำลองทางด้านอุปสงค์

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
Constant	-1290897.00	369580.90	-3.49	0.00***
TYP	584144.20	84033.86	6.95	0.00***
SPC	-156139.50	69125.39	-2.26	0.02**
PRO	0.96	0.84	1.15	0.25
DIV	5.09	1.54	3.29	0.00***
LOG(LOA)	110923.50	36371.40	3.05	0.00***
LOG(CRE)	-4914.65	29487.82	-0.17	0.87
LOG(CLN)	114154.80	67098.51	1.70	0.09*
LOG(DEG)	4589.18	2082.19	2.20	0.03**

$R^2=0.751$, $\text{Adj-}R^2=0.734$, $F\text{-stat}=43.517$, $p\text{-value}=0.000$, $\text{Obs.}=124$

ผลการประมาณค่าสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) แสดงได้ดังตาราง 3-4 ซึ่งในการหาแบบจำลองที่ดีที่สุด และอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ให้อยู่ในรูปของ Logarithm สำหรับตัวแปรที่เป็นค่าความเป็นศูนย์กลาง และตัวแปรอิสระบางตัว จากผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อปริมาณเงินฝากคือด้านอุปสงค์ ได้แก่ ค่าความเป็นศูนย์กลาง ค่าความเป็นศูนย์กลางประเภทความใกล้ชิด ยอดหนี้สินของสถาบันการเงิน เงินปันผลจ่าย ประเภทของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศ และ การเกิดวิกฤติสินเชื่อซับไพรม์ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4,589.18 114,154.80 110,923.50 5.09 5,841,442.00 และ -156,139.50 ตามลำดับ ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้าความเป็นศูนย์กลางเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะทำให้มีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น 4,589.18 ล้านบาท ค่าความเป็นศูนย์กลางประเภทความใกล้ชิดเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะทำให้ปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น 114,154.80 ล้านบาท เมื่อสถาบันการเงิน

มียอดหนี้สินเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์จะทำให้มีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น 110,923.50 ล้านบาท เงินปันผลจ่ายเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้มีปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้น 5.09 ล้านบาท และถ้าสถาบันการเงินเป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศจะทำให้มีปริมาณเงินฝากมากกว่าสถาบันการเงินอื่น 5,841,442.00 ล้านบาท ในทางตรงข้ามถ้าอยู่ในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตสินเชื่อบีบแฟ้มจะส่งผลให้มีปริมาณเงินฝากลดลง 156,139.50 ล้านบาท ทั้งนี้ค่าความผันแปรของตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรของปริมาณเงินฝากได้ร้อยละ 75.1 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ในแบบจำลองที่ทำการศึกษาด้วยข้อมูลภาคตัดขวาง

ตาราง 4 ผลการประมาณค่าแบบจำลองทางด้านอุปทาน

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
Constant	-28825.950	9976.504	-2.889	0.005***
TYP	5977.43	2268.419	2.635	0.009***
SPC	-560.869	1865.978	-0.300	0.764
PRO	0.02	0.022	0.932	0.353
DIV	0.14	0.041	3.418	0.000***
LOG(LOA)	4103.96	981.813	4.179	0.000***
LOG(CRE)	-1849.28	795.997	-2.323	0.021**
LOG(CLN)	2638.67	1811.264	1.456	0.147
LOG(DEG)	133.56	56.206	2.376	0.019**

$R^2=0.586$, $\text{Adj-}R^2=0.557$, $F\text{-stat}=20.380$, $p\text{-value}=0.000$, $\text{Obs.}=124$

5.3 แบบจำลองเพื่อศึกษาดัชนีการมีเครือข่ายของผู้บริหารสถาบันการเงินต่อปริมาณดอกเบี้ยจ่าย

ผลการประมาณค่าสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) แสดงได้ดังตาราง 3 ซึ่งตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อปริมาณดอกเบี้ยจ่ายด้านอุปทาน ได้แก่ ค่าความเป็นศูนย์กลาง ยอดหนี้สินของสถาบันการเงิน เงินปันผลจ่าย ประเภทของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศ และ ยอดการจ่ายสินเชื่อของสถาบันการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 133.56 4,103.96 0.14 5,977.43 และ -1,849.28 ตามลำดับ ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้าความเป็นศูนย์กลางเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะทำให้มีปริมาณดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น 133.56 ล้านบาท เมื่อสถาบันการเงินมียอดหนี้สินเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะทำให้มีปริมาณดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น 4,103.96 ล้านบาท ถ้า

ยอดเงินปันผลจ่ายเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้มีปริมาณดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น 0.14 ล้านบาท และถ้าสถาบันการเงินเป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศจะทำให้มีปริมาณดอกเบี้ยจ่ายมากกว่าสถาบันการเงินอื่น 5,977.43 ล้านบาท ในทางตรงข้ามถ้ายอดการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะส่งผลให้มีปริมาณดอกเบี้ยจ่ายลดลง 1,849.28 ล้านบาท ทั้งนี้ค่าความผันแปรของตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรของปริมาณเงินฝากได้ร้อยละ 58.6 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ในแบบจำลองที่ทำการศึกษาด้วยข้อมูลภาคตัดขวาง

6

สรุปผลการศึกษา

อภิปรายผล และ

ข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์เครือข่ายในการศึกษาบทบาทของการเชื่อมโยงการบริหารต่อเงินฝากของสถาบันการเงินไทย ซึ่งวิเคราะห์จากปริมาณเงินฝากและปริมาณดอกเบี้ยจ่ายของสถาบันการเงินแบ่งออกเป็น 2 แบบจำลอง ใช้ข้อมูลรายปีของ 16 สถาบันการเงินซึ่งประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ และธนาคารเฉพาะกิจ จำนวน 124 ตัวอย่าง ใน

การศึกษาแบบจำลองของผู้บริหารสถาบันการเงินต่อปริมาณเงินฝากด้านอุปสงค์ ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเป็นศูนย์กลาง ค่าความเป็นศูนย์กลางประเภทความใกล้ชิด ยอดหนี้สินของสถาบันการเงิน เงินปันผลจ่าย ประเภทของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศ มีอิทธิพลในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินฝาก ส่วนการเกิดวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ มีอิทธิพลในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณเงินฝาก และในแบบจำลองที่ 2 การศึกษาแบบจำลองของผู้บริหารสถาบันการเงินต่อปริมาณดอกเบี้ยจ่ายด้านอุปทาน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเป็นศูนย์กลาง ยอดหนี้สินของสถาบันการเงิน เงินปันผลจ่าย ประเภทของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศ มีอิทธิพลในทิศทางเดียวกับปริมาณดอกเบี้ยจ่าย ส่วนยอดการจ่ายสินเชื่อของสถาบันการเงิน มีอิทธิพลในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณดอกเบี้ยจ่าย

6.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษาในด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายของการบริหารของสถาบันการเงินพบว่า ทั้งปริมาณเงินฝากและปริมาณดอกเบี้ยจ่ายมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับค่าความเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ (Gropper & Jahera, 2015) ที่กล่าวว่า ผลการดำเนินงานของธนาคารดีขึ้นเมื่อธนาคารมีความสัมพันธ์กับ

การเมือง และ (Francis & Hasan, 2014) ที่กล่าวว่าธนาคารใดมีความสัมพันธ์กับการเมืองและสถาบันการเงินอื่นๆจะทำให้ได้เปรียบธนาคารอื่นในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการกำหนดอุปทานสินเชื่อ และจากการศึกษาการเชื่อมโยงเครือข่ายพบว่า ธนาคารอาคารสงเคราะห์ มีค่าความเป็นศูนย์กลางประเภทความใกล้ชิดสูงสุด ซึ่งเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ส่วนธนาคารไทยพาณิชย์ มีค่าศูนย์กลางทางการบริหารสูงสุด และธนาคารแลนด์แอนด์เฮาส์ มีค่าความเป็นศูนย์กลางสูงสุด ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ สอดคล้องกับการศึกษาของ (Nys & Tarazi, 2015) ที่กล่าวว่า การฝากเงินกับธนาคารหากไม่คำนึงถึงประเภทของธนาคาร ไม่ว่าจะเป็นของรัฐบาล หรือเอกชน และธนาคารนั้นมีความเชื่อมโยงกับการบริหาร ธนาคารนั้นสามารถที่จะดึงดูดเงินฝากได้ง่ายขึ้นกว่าธนาคารที่ไม่ได้เชื่อมต่อการบริหาร

ผลการศึกษาในด้านอุปสงค์และอุปทาน พบว่าถ้าเป็นสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศจะทำให้มีปริมาณเงินฝากมากกว่าสถาบันการเงินอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ ประกายเพ็ญ กิริติกรพิสุทธิ (2546) ที่กล่าวว่า จำนวนสาขาของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินฝากของธนาคาร แนนอนว่าสถาบันการเงินขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศย่อมมีจำนวนสาขาที่มากกว่าสถาบันการเงินอื่น นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณดอกเบี้ยจ่าย เพราะปริมาณดอกเบี้ยจ่ายแปรผันตามปริมาณเงินฝากในทุกสถาบันการเงิน แต่ปริมาณดอกเบี้ยจ่ายมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับยอดการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ วิมล จินดาเงิน (2552) ที่กล่าวว่า ปริมาณเงินฝากของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร และการเกิดวิกฤตสินเชื่อซับไพรม์ส่งผลให้ปริมาณเงินฝากลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของ ปรรธนา จารีก (2552) ที่กล่าวว่า การเกิดวิกฤตเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

จากการศึกษาทั้ง 2 แบบจำลองพบว่า ค่าความเป็นศูนย์กลาง ยอดหนี้สินของสถาบันการเงิน เงินปันผลจ่าย และประเภทของสถาบันการเงินที่เป็นธนาคารขนาดใหญ่ 4 แห่งของประเทศ มีอิทธิพลในทิศทางเดียวกับปริมาณเงินฝาก และปริมาณดอกเบี้ยจ่ายเช่นกัน เนื่องมาจากดอกเบี้ยจ่ายนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณเงินฝากด้วยส่วนหนึ่งนอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่ถูกกำหนดโดยธนาคารกลาง

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้คือ การเชื่อมโยงการบริหารส่งผลต่อผลประกอบการของสถาบันการเงิน การเสนอแนะเชิงนโยบายสามารถพิจารณาได้สองแนวทาง แนวทางที่หนึ่งคือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การที่ผู้บริหารที่มีเครือข่ายในสถาบันการเงินอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชนจึงมีความจำเป็น ส่วนแนวทางที่สอง ธนาคารกลางควรมีมาตรการสอดส่อง (Monitoring) เพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการด้วยควบคู่กันไป นอกจากนี้ในส่วนของการศึกษาจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่ามีตัวแปรบางตัว ได้แก่ ยอดหนี้สินของสถาบันการเงิน และเงินปันผลจ่าย ที่มีนัยสำคัญกับปริมาณเงินฝากและปริมาณดอกเบี้ยจ่ายแต่ยังไม่มีผลการศึกษาใดที่ทำการศึกษาได้สอดคล้องหรือขัดแย้ง จึงควรนำไปศึกษาต่อไปร่วมกับตัวแปรอื่นๆในเชิงลึกลงไปอีก เพื่อที่จะสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ยอดหนี้สินของสถาบันการเงิน และเงินปันผลจ่าย กับ ปริมาณเงินฝาก และปริมาณดอกเบี้ยจ่าย และเพื่อประโยชน์ทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ประกายเพ็ญ กิรติกรพิสุทธิ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินฝากในระบบธนาคาร. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ปรารถนา จาริก. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินฝากธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) สาขาเศรษฐศาสตร์การเงิน, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ
- วิทยา เรืองฤทธิ์. (2555, กันยายน- ธันวาคม). การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมของกระแสการเดินทางไปทางานในภูมิภาคเมืองโคราช. *Veridian E-Journal*, 5(3), 254-266.
- วิมล จินดาเงิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, กรุงเทพฯ
- Altug, S., & Canova, F. (2014). Do institutions and culture matter for business cycles?. *Open economies review*, 25(1), 93-122.
- Francis, B. B., I. Hasan I, & Yun Zhu. (2014). Political uncertainty and bank loan contracting. *Journal of Empirical Finance*, 29, 281-286.
- Garratt, R. J., L. Mahadeva, et al. (2014). The great entanglement: The contagious capacity of the international banking network just before the 2008 crisis. *Journal of Banking & Finance*, 49, 367-385.
- Gropper, D. M., J. S. Jahera Jr, et al. (2015). Political power, economic freedom and Congress: Effects on bank performance. *Journal of Banking & Finance*, 60, 76-92.

Hanneman, Robert A. and Mark Riddle. (2005). Introduction to social network methods.

Haythornthwaite, C. (1996). Social network analysis: An approach and technique for the study of information exchange. *Library & information science research*, 18(4), 323-342.

Emmanuelle Nys., Amine Tarazi, & Irwan Trinugroho. (2015). Political connections, bank deposits, and formal deposit insurance. *Journal of Financial Stability*, 19, 83-104.

Scott, J. (2012). *Social network analysis*. 3rd ed. London: Sage.

Wasserman & Faust. (1994). Structural Analysis in the Social Sciences. *Social Network Analysis*.

Yuan, L. (2014). Reflection on Basic Theories of State Power under the Rule of Law and Supervision of Administrative Permission. *Innovation* 2, 2014.